

Waddenzee Werelderfgoed

– Merkdokument

Fotografie: Norbert Hecker

.....

*Eén Waddenzee,
Eén Werelderfgoed.*

Een schat aan biodiversiteit.

Een landschap met een unieke
natuurlijke dynamiek.

Een onvergetelijke ervaring
voor ons allemaal.

.....

Waarom is de Waddenzee Werelderfgoed voor u als merk belangrijk?

We zijn in zeer goed gezelschap

Van een sterker, herkenbaarder en aantrekkelijker merk voor het Waddenzee Werelderfgoed profiteren we namelijk allemaal. Een duidelijk gedefiniëerd en consistent merk draagt nadrukkelijk bij aan de uitstraling van uw merk en versterkt deze bovendien. Een duidelijk herkenbaar merk voor ons werelderfgoed helpt ons om een internationale reputatie op te bouwen, onze gezamenlijke zichtbaarheid te vergroten en een betere samenwerking en investeringen te stimuleren. Potentiële bezoekers vertellen we over de kwaliteit, het unieke karakter en de internationale waarde van het gebied.

Fotografie (vanaf boven met de klok mee)
Waddenzee: Nederland, Duitsland, Denemarken.
Monumentale beelden: Paaseiland.
Giant's Causeway: Ierland.
De piramides: Egypte.
Het Groot Barrièrerif: Australië.

Welkom in het Waddenzeegebied!

De Waddenzee is het grootste ononderbroken systeem van zand- en slikplaten ter wereld: een zeelandschap van onschatbare waarde. Het gebied strekt zich uit over een afstand van 500 km aan kustlijn van drie landen - Duitsland, Nederland en Denemarken.

De Waddenzee is een uniek gebied waar een gevarieerd netwerk van habitats en leefomgevingen een thuis biedt aan duizenden soorten flora en fauna. Dit gebied is echter niet alleen van wereldbelang als belangrijke schakel in de Oost-Atlantische trekroute, maar ook voor de 10 tot 12 miljoen watervogels die jaarlijks de Waddenzee voor langere of kortere tijd als voedselbron gebruiken tijdens hun trek tussen het noordpoolgebied en Afrika.

Het is een dynamisch, maar ook kwetsbaar landschap. Een werelderfgoed dat onderdeel uitmaakt van een groep van wereldberoemde natuurwonderen, zoals de Grand Canyon in de Verenigde Staten en het Groot Barrièrerif in Australië. De Waddenzee is opgenomen op de Werelderfgoedlijst als een gebied van uitzonderlijke universele waarde: er is er maar één van op aarde.

Er is maar één Waddenzee Werelderfgoed dat wij met de wereld kunnen delen.

Waarom Waddenzee Werelderfgoed als merk?

Een plek als merk ofwel 'place branding' verschaft mensen een duidelijk beeld van een locatie, een stad, een monument of een natuurlijk erfgoed. Hierdoor krijgen mensen een 'gevoel bij een bepaalde plek'. Branding geeft ons de kans om te definiëren wie we nu zijn en wie we in de toekomst willen zijn.

Alleen een betrouwbaar merk wordt gerespecteerd en gewaardeerd. Om deze reden is het in ieders belang om de kwaliteit van de Waddenzee hoog te houden. Hieraan ontleent het Waddenzee Werelderfgoed-merk zijn waarde. Eigenlijk is ieder van ons een verlengstuk van het merk. U als ambassadeur van het Waddenzee Werelderfgoed kunt de toekomst van onze wereld beïnvloeden.

Voor de nominatie tot werelderfgoed bestonden er binnen de Waddenzeeregio al vele bekende lokale merken. Wij nodigen deze merken uit om de waarden van het Waddenzee Werelderfgoed-merk te delen.

De kracht van het Waddenzee Werelderfgoed-merk ligt in de verhoging van het bewustzijn dat de Waddenzee een op zichzelf staande, unieke entiteit is. Een unieke en natuurlijke leefomgeving die een schat aan biodiversiteit herbergt. Een plek die het waard is om door iedereen beschermd, ontdekt en beleefd te worden.

Branding geeft ons de kans om te definiëren wie we nu zijn en wie we in de toekomst willen zijn.

Hoe het Waddenzee Werelderfgoed kan uitgroeien tot een merk

In dit document leest u waar het Waddenzee Werelderfgoed voor staat, welke unieke voordelen het biedt en wat het belooft aan bezoekers en partners.

Dit merkdocument is opgesteld om u te helpen het Waddenzee Werelderfgoed als merk te omarmen, uit te dragen en concreet te maken. We zijn ervan overtuigd dat het Waddenzee Werelderfgoed als merk wordt versterkt als u meedoet aan de hand van de informatie in dit document.

We zijn er allemaal trots op dat we deel mogen uitmaken van dit geweldige natuurlijk erfgoed. Met behulp van deze merkinformatie zijn we in staat de voordelen van het Waddenzee Werelderfgoed als merk consistent en helder uit te dragen. Het Waddenzee Werelderfgoed-merk wil de aantrekkelijkheid van het hele gebied vergroten – ongeacht het land of de regio. Met uw hulp kunnen wij erin slagen om het bewustzijn, de herkenning en de binding te realiseren die nodig zijn om de Waddenzee daadwerkelijk tot een werelderfgoedbestemming te maken.

Dit merkdocument is opgesteld om u te helpen het Waddenzee Werelderfgoed-merk te omarmen, uit te dragen en concreet te maken. We zijn ervan overtuigd dat het Waddenzee Werelderfgoed als merk wordt versterkt als u meedoet aan de hand van de informatie in dit document.

Merkdefinitie

Wat is een merk?

Een merk is een exclusief en aantrekkelijk idee dat tastbaar gemaakt kan worden door producten, plaatsen, diensten, mensen en ervaringen. Een zogenoemde 'branded place' maakt mensen bewust van de betreffende locatie en zorgt voor aantrekkelijke associaties.

Wat is een merkstatement?

Een statement waarin de ziel van het merk wordt gevangen en waarmee de voordelen en het unieke karakter van het merk worden gecommuniceerd.

Wat zijn merkwaarden?

Waarden zijn beoogde eigenschappen die met het merk worden geassocieerd. Ze vormen als het ware samen het merk en dienen als richtlijn voor alles wat we doen.

Wat zijn kerneigenschappen?

De kerneigenschappen definiëren de prestatiegebieden van het merk.

Wat is een merkmissie?

De manier waarop een merk zich gedraagt en hoe het zijn uitgangspunten ondersteunt.

Wat is een motto?

Een bondig, consistent statement om het gewenste profiel van een organisatie aan het publiek te kunnen overbrengen.

Wat is een logo?

Een grafisch symbool dat het merk vertegenwoordigt.

Wat is de merkessentie?

De fundamentele aard of kwaliteit van een merk.

Wat is 'werelderfgoed'?

Het UNSECO-kwaliteitsmerk zegt: “Erfgoed is onze nalatenschap uit het verleden, waar we tegenwoordig mee leven, en wat we doorgeven aan toekomstige generaties. Onze culturele – en natuurlijke erfgoederen vormen beide onvervangbare bronnen voor leven en inspiratie. Zij vormen onze mijlpalen, onze referentiepunten, onze identiteit.”

Fotografie (vanaf boven met de klok mee)
John Frikke, Klaas Kreuijjer, Martin Stock

Wat het concept van werelderfgoed zo uitzonderlijk maakt, is de universele toepassing ervan. Al het werelderfgoed op deze wereld behoort toe aan ons allemaal.

Om op de Werelderfgoedlijst te worden opgenomen, moet een plaats van unieke en universele waarde zijn. Dat wil zeggen dat die plaats moet voldoen aan minimaal één van de tien selectiecriteria van de Werelderfgoedlijst, aan de wegingsfactoren voor de integriteit en aan de eisen die worden gesteld aan bescherming en beheer.

De kern ligt in de woorden: 'uitzonderlijke- en universele waarde' Deze worden verder gedefinieerd als het "culturele en/of natuurlijke belang dat zo uitzonderlijk is dat het nationale grenzen overstijgt en van algemeen belang is voor huidige en toekomstige generaties van de wereldgemeenschap."

Elk van de drie termen – 'uitzonderlijk', 'universeel' en 'waardevol' – zijn belangrijk voor het begrip van het concept erachter:

Uitzonderlijk:

de ongeëvenaarde uitmuntendheid van het betreffende werelderfgoed

Universeel:

de uitstraling of het bereik moet wereldwijd en niet nationaal of regionaal zijn

Waardevol:

de definitie van de waarde van het werelderfgoed en de classificatie van het belang ervan gebaseerd op duidelijke normen, waaronder de integriteit.

Al het werelderfgoed op deze wereld behoort toe aan ons allemaal.

Waarom staat de Waddenzee op de Werelderfgoedlijst van UNESCO?

De 'unieke en universele waarde' van de Waddenzee ligt in zijn buitengewone belang voor het behoud van de biodiversiteit en de ecologische en geologische processen die hier plaatsvinden.

Het is een bijzonder dynamisch landschap: het grootste, ononderbroken intergetijdesysteem van zand- en slikplaten ter wereld. Nergens ter wereld is een diverser landschap te vinden dat gevormd is door de getijdenprocessen die tot op de dag van vandaag doorgaan. Het is de diversiteit van het landschap waardoor de Waddenzee een unieke habitat vormt voor ruim 10.000 dier- en plantensoorten. Bovendien is dit gebied internationaal belangrijk door de aanwezigheid van 10 tot 12 miljoen trekkende watervogels, die afhankelijk zijn van de voedselbronnen die de Waddenzee hen biedt tijdens hun jaarlijkse trek tussen het Noordpoolgebied en Afrika.

De Waddenzee voldoet ook aan de wegingsfactor van 'integriteit'. Dit houdt in dat de Waddenzee alle elementen omvat die nodig zijn om de waarden te behouden waarvoor het gebied op de lijst is komen te staan. Bovendien dienen deze waarden intact te zijn. Dit betekent:

- dat het gebied groot genoeg is om de belangrijkste eigenschappen van de unieke en universele waarde in stand te houden.
- dat het gebied toekomstbestendig is.
- dat het gebied intact is en verzekerd is van een goede bescherming.

De bescherming van de Waddenzee is niet nieuw. Sinds 1978 werken Duitsland, Nederland en Denemarken samen om de Waddenzee als ecologische entiteit te behouden en te beschermen. De Waddenzee bestaat uit het Nederlandse beschermde natuurgebied Waddenzee, de Duitse Nationale Parken Waddenzee van Nedersaksen, Sleswijk-Holstein en Hamburg, en het Fauna- en Natuurreserveaat Waddenzee in Denemarken.

De jarenlange samenwerking tussen Duitsland, Nederland en Denemarken heeft ertoe geleid dat de Duitse – en Nederlandse Waddenzee in 2009 door de Unesco is uitgeroepen tot werelderfgoed. In 2014 volgde het Deense deel en daarmee is de hele Waddenzee nu één groot gezamenlijk werelderfgoed. De werelderfgoedstatus is een gevolg van de gezamenlijke inspanningen van de trilaterale samenwerking en bevestigt dat de Waddenzee een ecologische entiteit is die toebehoort aan alle partijen.

De Waddenzee heeft alles te bieden wat volgens UNESCO waard is om te behouden, te beschermen en te conserveren – een grote schat aan natuurlijke rijkdommen.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

The Wadden Sea
World Heritage Site
since 2009

Een merk voor het Waddenzee Werelderfgoed

Merkessentie

Een unieke bestemming.
Een internationaal gebied.
Een Waddenzee die wordt beschermd en gedeeld met de wereld.

Ons merk kan in de essentie als volgt worden samengevat:

Eén Waddenzee, Eén Werelderfgoed.

- Een schat aan biodiversiteit.
- Een landschap met een unieke natuurlijke dynamiek.
- Een onvergetelijke ervaring voor ons allemaal.

Merkstatement

Het Waddenzee Werelderfgoed is het uiteindelijke resultaat van een lang traject - een onderscheiding voor de voortdurende inspanningen die al jaren door plaatselijke bewoners, organisaties en overheidsinstellingen worden geleverd.

Onze samenwerking is gebaseerd op de bescherming van een uitzonderlijk, universeel landschap onder invloed van de getijden dat een unieke en geweldige ervaring biedt. In en rond de Waddenzee kunnen mensen ongeacht het land of de regio, een unieke natuurlijke schoonheid ervaren met een ongelooflijke diversiteit aan planten en dieren. Hier vinden zij alles wat volgens UNESCO waard is om te behouden, te beschermen en te conserveren – een grote schat aan natuurlijke rijkdommen.

Merkwaarden

Merkwaarden omvatten de essentie van een merk. Zij bestaan doorgaans uit een aantal eigenschappen die samen een centrale boodschap over het merk uitstralen.

De waarden van het merk kunnen in taal worden omgezet en verspreiden de 'toon' van het merk. Zij kunnen ook in de vorm van films, beelden, tekeningen of animaties worden gepresenteerd.

Als het merk voor een bepaald doel moet worden geïnterpreteerd (bijv. voor een publicatie, een evenement of een campagne), dient er voor informatie- en inspiratiedoelinden altijd eerst te worden verwezen naar de merkwaarden.

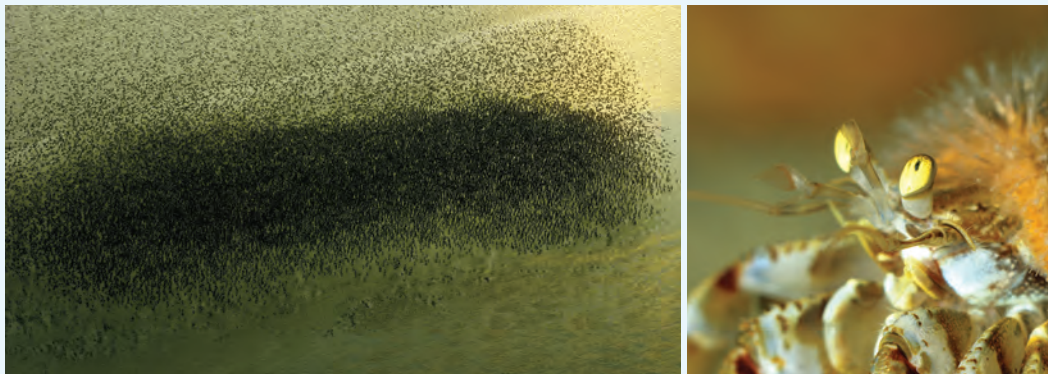
Het Waddenzee Werelderfgoed wil de biodiversiteit in stand houden en alle natuurlijke – en dynamische processen beschermen. Als lid van de internationaal erkende familie van werelderfgoederen, is de Waddenzee:

Kerneigenschappen

De kerneigenschappen van het Waddenzee Werelderfgoed omschrijven waar het merk voor staat, wat de Waddenzee zo uniek maakt en waarom het gebied is aangewezen als werelderfgoed.

Fotografie (vanaf boven met de klok mee)
Martin Stock, Martin Stock, John Frikke.

De kenmerken die de basis vormen voor het Waddenzee Werelderfgoedmerk zijn:

- De bescherming van 's werelds grootste ononderbroken intergetijdesysteem van zand- en slikplaten ter wereld, en het behoud van zijn ongereptheid voor huidige en toekomstige generaties.
- De onvervangbaarheid op grond van zijn biodiversiteit en van zijn ecologische – en geologische processen.
- Het bieden van een volledig en intact gebied dankzij natuurbeheer (behoud, bescherming, beheer, ontwikkeling) en grensoverschrijdende samenwerking.
- Het beschouwen als een geschenk uit het verleden voor de toekomst dat bijzondere ervaringen en onvergetelijke herinneringen biedt.
- Het opkomen voor ons erfgoed en het nemen van verantwoordelijkheid voor onze toekomst.
- Het bieden van een unieke, natuurlijke omgeving voor inspiratie, plezier en recreatie.
- De permanente voorzetting van de samenwerking tussen toerisme en natuurbehoud.

Onze doelgroepen

Onze doelstellingen richten zich op hoe mensen het Waddenzee Werelderfgoed als merk ervaren. Wij moeten met ons merk hun gevoelens aanspreken.

Fotografie (vanaf boven met de klok mee)
Ameland, Jens Koenig, Beate Ulrich, Martin Stock.

De belangrijkste doelgroepen voor ons merk zijn:

- Mensen die in het Waddenzeegebied wonen – inwoners
- Mensen die een bedrijf hebben in het Waddenzeegebied – ondernemers
- Mensen die in het Waddenzeegebied werken – werknemers
- Mensen die een bezoek brengen aan het Waddenzeegebied – bezoekers
- Mensen met een leidinggevende rol binnen de gemeenschappen en in organisaties – partners
- Mensen die werkzaam zijn in het behoud en beheer van het werelderfgoed – natuurbeschermers

Het is van belang dat mensen van deze doelgroepen zich met de waarden van het Waddenzee Werelderfgoed-merk kunnen identificeren. Via deze mensen kunnen wij onze merkwaarden namelijk delen met toekomstige generaties:

- Voor het kweken van bewustzijn voor het behoud en het beheer van de werelderfgoedstatus.
- Ten behoeve van een duidelijke identificatie met het Waddenzee Werelderfgoed.
- Voor het overbrengen en uitdragen van onze merkwaarden.
- Voor een permanente uitbreiding van de publieke bekendheid van wie wij zijn en wat wij doen.
- Voor het bieden van een sterke, eenduidige visuele presentatie.

Voordelen van het Waddenzee Werelderfgoed als merk

Fotografie (vanaf boven met de klok mee)
Die Nordsee GmbH, F Liebmann, E Koop.

Voor stakeholders

- Het delen van de collectieve principes van het merk en profiteren van de internationale reputatie.
- De vergroting van de nationale – en internationale zichtbaarheid en bekendheid van de Waddenzee en zijn bescherming.
- Het creëren van een grotere capaciteit voor het aantrekken van financiële steun en de mogelijkheid om investeringen binnen een gezamenlijke strategie te coördineren.
- Het fungeren als 'vlaggenschip' voor het kweken van publiek bewustzijn voor kwesties van natuurbeheer en duurzaam toerisme.
- Het creëren van synergiën en de vergroting van kansen voor regionale – en internationale samenwerking en ondersteuning.

Voor bezoekers

- Het delen van de algemene idealen van het merk.
- Het waarborgen van een hoogwaardige identiteit en een uniek karakter.
- Het bieden van een uitgebreid overzicht van de Waddenzee en zijn regio's.
- Reisbestemmingen bepalen op basis van milieutechnische – en ethische gronden.

Merkmisssie

De basisfilosofie van de overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk werelderfgoed is de erkenning van de manier waarop mensen met de natuur omgaan en de fundamentele behoefte om dit in balans te houden.

Wij willen dat onze beslissingen en activiteiten in de Waddenzee deze missie uitdragen. Wij zijn ervan overtuigd dat er zo op de lange termijn aanzienlijke voordelen ontstaan voor bezoekers, toeristen, partners, stakeholders en het Waddenzee Werelderfgoed zelf.

Fotografie: John Frikke.

We nemen de VERANTWOORDELIJKHEID voor...

- Ons internationale erfgoed.
- De kwaliteit op wereldniveau.

Wij zijn OPRECHT in alles wat we doen om...

- De Waddenzee voor toekomstige generaties te behouden.
- De bescherming van het werelderfgoed binnen de publieke – en private sector in goede banen te leiden.
- Onze internationale verantwoordelijkheid in lokale maatregelen om te zetten.

Op basis van UNIFORME DOELSTELLINGEN...

- Zullen wij samenwerken ten behoeve van een bewust en duurzaam gebruik van het Waddenzeegebied.
- Zullen wij blijven samenwerken op het gebied van natuurbescherming.
- Zullen wij onze ervaring, kennis en ideeën delen ten behoeve van een betere communicatie, interactie en saamhorigheid.
- Zullen wij trots zijn op het feit dat wij een gebied kunnen bieden waar de natuur optimaal wordt beschermd.

Wij hopen dat u deze missie zult omarmen en gebruiken als leidraad voor uw handelen. Onze missie vormt een belangrijke bijdrage aan de beleving en de uitstraling van de Waddenzee als werelderfgoed.

.....

*Dankzij het UNESCO-
label is het Waddenzee
Werelderfgoed klaar om uit
te groeien tot een bijzonder
sterk merk.*

.....

Eén Waddenzee, Eén Werelderfgoed.

www.waddenzeewerelderfgoed.nl

European Union

The European Regional Development Fund

Uitgever

Common Wadden Sea Secretariat,
Virchowst. 1, D-26382 Wilhelmshaven
info@waddensea-secretariat.org
www.waddensea-secretariat.org

Redactie en coördinatie

dr. Harald Marencic en Anja Domnick

Engelse redactie en grafisch ontwerp

Creative Concern

Nederlandse vertaling

Ministerie van Economische Zaken

Versie

Februari 2014

Dankbetuigingen

De Trilateral Wadden Sea Cooperation wil haar externe partners bedanken voor de samenstelling van dit merkdokument, en dan met name:

Prof. Andreas Mack voor zijn ondersteuning van het werk van de Task Group bij het identificeren van merkpotentieel en het redigeren van het merkdokument op basis van een conceptuele aanpak.

Creative Concern voor hun ondersteuning bij de creatieve visualisatie en de presentatie van het merkprofiel aan de verschillende stakeholders.

De ontwikkeling van het merkdokument werd gefinancierd door het Interreg IV B Noordzeeregioprogramma.